

Motheo Onderwysdistrik

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL

Memorandum

Graad 10 Vraestel 2

Junie 2017

PUNTE: 80

Hierdie memorandum bestaan uit 9 bladsye.

■ ALGEMEEN

1. Gebruik die rubrieke aan die einde van die memorandum.
2. As skryfstukke **heeltmaal** uit die vraestel saamgeflans word/dele van opdragte uit die vraestel word net so oorgeskrif, sal die skryfstuk nie logies opeenvol nie en die leerder ontvang dan **geen punte nie**. Kommentaar sal wees: **Geen eie werk nie/Saamgeflans**.
3. As 'n onderwerp misgetas is, word die leerder se antwoordeboek na die senior nasiener verwys. Die kandidaat moet volgens die rubriek baie laag op inhoud aangeslaan word.

SIMBOLE/TEKENS BY DIE NASIEN

VERDUIDELIKING	SIMBOOL	BESKRYWING
Woordorde	(...)	Hakies
Spelfout	—	Kort strepie onder 'n woord
Woordkeuse	/	Haal met 'n streep deur
Tydfoute	T (in die kantlyn)	Hoofletter T
Woord(e) weggelaat	^	Weggelaatteken
Paragraafindeling	//	Dubbel skuinsstreep
Herhaling	hh (in die kantlyn)	Dubbele hh
Onduidelik/onverstaanbaar	∫ (in die kantlyn)	Kronkelstreep
Saamgeflans uit vraestel	Vr (in die kantlyn)	Hoofletter V kleinletter r

NEERSKRYF VAN PUNTE

1. Gebruik die korrekte rubriek vir elke tipe skryfstuk.
Skryf die punte soos volg neer.

AFDELING A

KRITERIA	PUNTE
I	
T	
S	
T	40

AFDELING B EN C

KRITERIA	PUNTE
I	
T	
T	20

2. Tel die drie punte bymekaar.
Skryf net EEN punt neer, bv. 21.

■ **AFDELING A: OPSTEL (200 – 250 woorde)**

LET WEL: Die riglyne wat by die vrae gegee is, hoef nie gevolg te word nie. Die vraag is of die opdrag deur die kandidaat uitgevoer is.

VERHALENDE OPSTEL

Dis 'n interessante vertelling van 'n storie/gebeurtenis(-se) (gewoonlik uit die verlede). Dit kan vanuit enige perspektief geskryf word.

- Die inleiding moet treffend wees.
- Dit het 'n sterk storielyn.
- Uitbeelding van karakter(s) is geloofwaardig waar van toepassing.
- Die leser se belangstelling moet deurgaans behou word.
- 'n Funksionele samehang in die ontvou van die storie is belangrik.
- Gebruik gepaste taal en styl vir die tekssoort.
- 'n Treffende/buitengewone slot rond dit finaal af.

BESKRYWENDE OPSTEL

Die skrywer beskryf iets/iemand soos hy/sy dit ervaar (dis moeilik om iets te beskryf wat nie eerstehands ervaar is nie) en stel die leser in staat om die onderwerp wat beskryf word, net so lewendig soos hy/sy te beleef.

- Die inleiding moet treffend wees.
- Dit kan enige atmosfeer hê; dit kan ook saaklik wees.
- Dit behoort 'n prentjie met woorde te teken.
- Gebruik interessante en beskrywende woorde.
- Woorde en uitdrukkings moet versigtig gekies word om die gewenste effek te verkry.
- Gebruik sintuiglike waarnemings: soos jy dit sien, hoor, voel, ruik en proe.
- Gebruik gepaste taal en styl vir die tekssoort.
- 'n Treffende/buitengewone slot rond dit finaal af.

TOTAAL AFDELING A: [40]

■ **AFDELING B: LANGER TRANSAKSIONELE TEKSTE**

VRAAG 2.1 VRIENDSKAPLIKE BRIEF

INHOUD

- Dit is 'n brief oor 'n kultuuedag by die skool.
- In geselstrant geskryf.

FORMAAT

- Die adres word regs bo geskryf.
- Die datum word voluit geskryf
- Die aanhef word teen die linkerkantlyn geskryf en is informeel
- Die inleidingsparagraaf gee die rede vir die brief
- 'n Reël word tussen die paragrawe ooggelaat
- "Groete" word as 'n aparte paragraaf hanteer. Groete is nie verpligtend nie
- Die slot is: jou maat/vriend/vriendin. Slegs die naam van die skrywer / skryfster
- Daar is geen punktuasie in die adres, aanhef of slot nie

VRAAG 2.2 VRIENDSKAPLIKE BRIEF**INHOUD**

- Die leerder moet sy neef/niggie vertel hoe lekker dit in Suid-Afrika is.

FORMAAT

- Die adres word regs bo geskryf.
- Die datum word voluit geskryf
- Die aanhef word teen die linkerkantlyn geskryf en is informeel
- Die inleidingsparagraaf gee die rede vir die brief
- 'n Reël word tussen die paragrawe oopgelaat
- "Groete" word as 'n aparte paragraaf hanteer. Groete is nie verpligtend nie
- Die slot is: jou neef/niggie
Slegs die naam van die skrywer / skryfster
- Daar is geen puntuasie in die adres, aanhef of slot nie

VRAAG 2.3: DIALOOG**INHOUD**

- Dialoog tussen 'n onderwyser en 'n leerder.

FORMAAT

- Die sprekers se name staan teen die kantlyn. Daar is 'n dubbelpunt na die naam.
- Daar word geen aanhalingstekens gebruik nie.
- 'n Reël word na elke spreker (spreekbeurt) oopgelaat.
- Ekstra inligting word tussen hakies geskryf

VRAAG 2.4: TOESPRAAK**INHOUD**

Toespraak aan graad 8-leerders oor hoe lekker dit by skool is.

FORMAAT

Die inleiding moet só interessant wees dat dit die gehoor se aandag onmiddellik boei.

- Die openingsin is baie belangrik.
- Elke paragraaf handel oor 'n nuwe feit.
- Die inhoud moet bruikbaar en geskik wees.
- Die inhoud moet georden en logies wees.
- Die taal, styl en register moet by die gehoor en die onderwerp pas.
- Kort en kragtige sinne het trefkrag.
- Koherensie (samehang) is baie belangrik.
- Die slot moet die gehoor prikkel en oortuig.

TOTAAL: AFDELING B: [20]

■ **AFDELING C: KORTER TEKSTE**

VRAAG 3.1 UITNODIGING**INHOUD**

'n Vriend/Vriendin word na 'n dans by die skool genooi.

FORMAAT

- Die volgende inligting is nodig:
 - Wie word genooi?
 - Waarvoor
 - Waar
 - Wanneer
 - Hoe laat
 - Wat die danskaartjies kos
 - Wat jou maat moet aantrek
 - Watter kos en koeldrank verkoop gaan word

VRAAG 3.2 PLAKKAAT**INHOUD**

- Iemand moet oorreed word om erfenisdag by te woon.

FORMAAT

- 'n Nasionale Erfenisdag moet geadverteer word.
- Maak van verskillende lettertipes en lettergroottes gebruik om die aandag op die inligting te vestig.
- Om die regte aantal woorde te skryf sal die leerder dalk ook 'n paragraaf saam met die inligting moet skryf.
- Die volgende vrae moet beantwoord word: Wie?, Wat?, Waar?, en Wanneer.
- Die boodskap moet baie duidelik wees.
Die inligting moet treffend wees.

VRAAG 3.3 INSTRUKSIES**FOKUS: (OPDRAG)**

Die leerder moet vir sy/haar jonger sussie verduidelik hoe om 'n kaastoe-broodjie te maak.

VEREISTES VIR HIERDIE SKRYFSTUK:

- Getal woorde: 50-70 woorde.
- Nie alle instruksies hoef met 'n werkwoord te begin nie.
- Die instruksies moet in 'n logiese volgorde gegee word.
- Die kandidaat moet slordige taal, slengwoorde en sms-taal vermy.

INHOUD:

- Die kandidaat verduidelik hoe om 'n kaas-en-tamatietoebroodjie te maak.
- Die kandidaat moet al die stappe in die proses in 'n logiese volgorde neerskryf.

FORMAAT:

- Die instruksies moet puntsgewys neergeskryf word.

STYL:

- Die taal en styl moet by die instruksies pas.
- Die lengte van die skryfstuk moet korrek wees.

**TOTAAL AFDELING C: [20]
GROOTTOTAAL: 80**

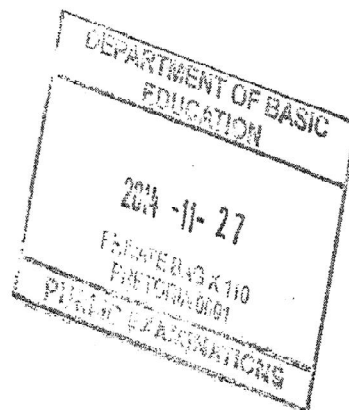
[20]

ASSESSERINGSRUBRIEK VIR OPSTEL – TWEDE ADDISIONELE TAAL [40 PUNTE]

Kriteria		Uitsonderlik	Knap	Gemiddeld	Elementêr	Onvoldoende
INHOUD & BEPLANNING (Respons en idees) Organisering van idees vir beplanning; Bewustheid van doel, gehoor en konteks 24 PUNTE	Hoë vlak	22-24 -Respons is uitsonderlik/treffend en bo verwagting -Idee is intelligent, volwasse en stem leser tot nadenke -Uitsonderlike organisasie en samehang, insluitend inleiding, liggaam en samevatting/slot	18 -Respons baie goed; getuig van vaardigheid -Idee heeltemal relevant, interessant en lewer bewys van volwassenheid -Organisasie baie goed en samehangend, insluitend inleiding, liggaam en samevatting/slot	12-16 -Respons bevredigend -Idee redelik samehangend en oortuigend -Redelike organisasie en redelik samehangend, insluitend inleiding, liggaam en samevatting/slot	7-11 -Wisselvallige samehang in respons -Idee onduidelik, nie oorspronklik nie -Min bewys van organisasie en samehang	0-6 -Respons heeltemal irrelevant -Idee deurmekaar en nie op onderwerp gefokus nie -Vaag en herhalend -Geen organisasie nie en is onsamehangend
		19-21 -Respons uitmuntend, maar uitsonderlik treffende eienskappe van 'n opstel ontbreek -Idee intelligent en volwasse -Knap organisasie en samehang, insluitend inleiding, liggaam en samevatting/slot	17 -Respons goed; getuig van vaardigheid -Idee relevant, interessant -Organisasie goed en samehangend, insluitend inleiding, liggaam en samevatting/slot			

ASSESSERINGSRUBRIEK VIR OPSTEL – TWEDE ADDISIONELE TAAL [40 PUNTE] (vervolg)

Kriteria	Uitsonderlik	Knap	Gemiddeld	Elementêr	Onvoldoende
	10-12	8-9	6-7	4-5	0-3
TAAL, STYL & REDIGERING Toon, register, styl en woordeskat is geskik vir doel/effek en konteks; Woordkeuse; Taalgebruik en konvensies, puntuasie, grammatika, spelling 12 PUNTE	-Taalgebruik uitstekend en toon is retories effektief -Grammatika en spelling feitlik foutvry -Baie goed tot knap gedaan	-Taalgebruik toepaslik en oor die algemeen effektief -Toon gepas en effektief -Enkele foute in grammatika en spelling -Goed gedoen	-Voldoende taalgebruik, maar teenstrydighede word opgemerk -Toon oor die algemeen gepas en beperkte gebruik van retoriese middele	-Taalgebruik onvoldoende -Weinig indien enige sinsverskeidenheid -Woordeskat baie beperk	-Taal onverstaanbaar -Woordeskat so beperk dat dit onmoontlik is om sin te maak
STRUKTUUR Kenmerke van teks; Paragraafontwikkeling en sinskonstruksie 4 PUNTE	4 -Uitstekende ontwikkeling van onderwerp -Uitsonderlike detail -Sinne en paragrawe uitsonderlik gekonstrueer	3 -Logiese ontwikkeling van details -Samehangend -Sinne en paragrawe logies en toon variasie	2 -Relevante detail ontwikkel -Sinne en paragrawe goed gekonstrueer -Opstel maak nog effens sin	1 -Sommige punte geldig -Sinne en paragrawe foutief -Opstel maak nog sin	0 -Noodsaaklike punte ontbreek -Sinne en paragrawe foutief -Opstel maak nie sin nie
VERSPREIDING VAN PUNTE	33-40	28-30	20-25	12-17	0-9

ASSESSERINGSRUBRIEK VIR LANGER EN KORTER TRANSAKSIONELE TEKS – TWEDE ADDISIONELE TAAL [20 PUNTE]

Kriteria	Uitsonderlik	Knap	Gemiddeld	Elementêr	Onvoldoende
	10-12	8-9	6-7	4-5	0-3
INHOUD, BEPLANNING & FORMAAT Respons en idees; Organisering van idees vir beplanning; Doel, gehoor, kenmerke/konvensies en konteks 12 PUNTE	-Respons uitsonderlik, bo verwagting -Idees intelligent en volwasse -Grondige kennis van kenmerke van die soort teks -Skryfwerk behou fokus -Samehang in inhoud en idees -Idees behoorlik uitgebrei met detail wat die onderwerp ondersteun -Gepaste en akkurate formaat	-Respons baie goed en demonstreer goeie kennis van kenmerke van die soort teks -Behou fokus – geen afwyking nie -Samehang in inhoud en idees; baie goed uitgebrei met detail wat die onderwerp ondersteun -Gepaste formaat met onbeduidende foute	-Respons voldoende en toon voldoende kennis van kenmerke van die soort teks -Nie heeltemal gefokus nie – enkele afwykings -Redelike samehang in inhoud en idees -Sommige detail ondersteun die onderwerp -Formaat oorwegend gepas, maar met enkele foute	-Basiese respons toon geringe kennis van kenmerke van die soort teks -Aanduiding van fokus, maar met afwykings -Inhoud en idees nie altyd samehangend nie -Min detail ondersteun die onderwerp -Nodige reëls van formaat vaagweg toegepas -Kritiese foute begaan	-Respons toon geen kennis van kenmerke van die soort teks nie -Betekenis onduidelik met groot afwyking -Geen samehang in idees en inhoud nie -Baie min detail ondersteun die onderwerp -Nodige reëls van formaat nie toegepas nie
TAAL, STYL & REDIGERING Toon, register, styl, doel/effek, gehoor en konteks; Taalgebruik en konvensies; Woordkeuse; Punktuasie en spelling 8 PUNTE	-Toon, register, styl en woordeskat hoogs geskik vir doel, gehoor en konteks -Grammatika akkuraat en goed gekonstrueer -Feitlik foutloos	-Toon, register, styl en woordeskat baie geskik vir doel, gehoor en konteks -Grammatika oor die algemeen korrek en goed gekonstrueer -Baie goeie woordeskat -Oorwegend foutloos	-Toon, register, styl en woordeskat is geskik vir doel, gehoor en konteks -Enkele grammatikafoute -Voldoende woordeskat -Foute belemmer nie betekenis nie	-Toon, register, styl en woordeskat minder geskik vir doel, gehoor en konteks -Grammatika onakkuraat met etlike foute -Basiese woordeskat -Betekenis belemmer	-Toon, register, styl en woordeskat stem nie ooreen met doel, gehoor en konteks nie -Besaai met foute en verward -Woordeskat nie geskik vir doel nie -Betekenis ernstig belemmer
VERSPREIDING VAN PUNTE	17-20	13-15	10-11	7-8	0-5

